COMPARATIVE STUDY OF LEXICAL STYLISTIC DEVICES IN "HARRY POTTER AND THE PHILOSOPHER'S STONE" BY J. K. ROWLING

MKRTCHYAN SIRANUSH

Specialist at the Foreign Relations and Media Department, GSU e-mail: s.mkrtchyan@gsu.am

The article focuses on the peculiarities of the translation of some stylistic devices into Armenian taken from "Harry Potter and the Philosopher's Stone" by J. K. Rowling. More particularly, the objectives of the paper are to investigate some lexical stylistic devices used both in English and Armenian texts, to highlight particular challenges in translating literary texts with the focus on the use and the translation of stylistic devices in J.K. Rowling's novel in terms of sentence structure. From among Rowling's Harry Potter series we choose "Harry Potter and the Philosopher's Stone" since it is the first novel in Harry Potter series and J. K. Rowling's debut novel, we find it pertinent to use examples from this very book as objects for study. Furthermore, Harry Potter series are well-known with readers all over the world and the book is a great store of stylistic devices.

Keywords: translation, stylistic device, metaphor, simile, pun, meaning. translation strategy, wordplay, novel, source text, target language.

Translation has played a very important role in disseminating children's literature around the world. The task of translating stylistic devices in literary works for children may pose greater challenges for the translator due to the constraints induced by the nature of this specific translation type.

Translation is a human activity, which enables people of different nations to exchange ideas and thoughts. Translation is a modern science at the interface of philosophy, linguistics, psychology, and sociology. It is a science in the sense that it necessitates complete knowledge of the structure and make-up of the two languages concerned. 1

Every writer has a peculiar way of expressing himself/herself through his/her writing, that is, each has a distinctive style. They use stylistic devices to gain various effects in their works. Different strategies and techniques can be applied while translating stylistic devices from English into Armenian in order to make the translation sound natural and comprehensive for the target language readers. Each stylistic device has its particular problems and their corresponding strategies for translating them from one language

¹ Gentzler E. and Tymoczko M., "Translation and Power", Amberst and Boston; 2002

into another. However, in some cases the translator may face the problem of untranslatability, here the cultural peculiarities come to help the translator to find necessary equivalents in the target language. So, culture also has a great impact on the translation as it is a learned system of meanings that is composed of such patterns as values, traditions, norms, beliefs and symbols that are passed from one generation to the next one.

The art of literary translation and the role of stylistic devices

The use of metaphor allows authors to present unfamiliar ideas or situations in ways that the reader is able to comprehend by comparing unknown things to known things. This is a good technique for fantasy writers or science fiction writers to make the worlds they create seem more comprehensible for the reader. However, metaphor translation brings forward a lot of problems when transferring it from one language and culture into another.

Peter Newmark defines metaphor as any figurative expression: it can be a word used in its figurative sense, personification of abstract concepts, for example,

• "Danger lies before you, while safety lies behind". (230)

«Առջևում փորձանքն է սպասում դարանած, վերադարձն է քո փրկությունն անկասկած»: (225)

It is obvious that in the Armenian translation there is a certain loss of meaning, but the result of the translation is readable and the type of metaphor is only kept partially in the first part. This is the case of free translation and the translator uses the translation strategy of converting metaphor to sense with the technique of alteration suggested by Nida which means that there are changes in word class, word order, sentence type, semantic changes etc...

The translator should examine the way the images work in the source language, be aware of the style and the way in which language reflects contents, and then reproduce it in the target language.

• "Mrs. Dursley was thin and blonde and had nearly twice the usual amount of neck, which came in very useful as she spent so much of her time <u>craning over garden fences</u>, spying on the neighbors". (1)

«Տիկին Դարզլին նիհար կին էր, հարդագույն մազերով և սովորականից գրեթե երկու անգամ ավելի երկար պարանոց ուներ, որը նրան շատ էր պետք գալիս գանկապատերի վրալով օրն ի բուն հարևաններին լրտեսելու համար»։ (1)

² Newmark P., "Approaches to Translation", Practice Hall International, New-York; 1981

There are two variants of interpreting and analyzing this example. In one case this is a metaphor and Rowling compares Petunia Dursley to a crane, a bird that is graceful but also very powerful with the use of the word "craning". In the Armenian version the translator skips this metaphor and makes a common descriptive sentence. In another case this is not an example of metaphor as the word "craning" is used with the meaning of "to stretch in order to look at something". In this case it means that Mrs. Dursley used to stretch her neck in order to look over the fences.

Thus, analyzing metaphors in the novel "Harry Potter and the Philosopher's Stone" and their Armenian translations we analyze the problems brought forward by it. The main problem of metaphor translation is ambiguity which makes it difficult to understand the metaphorical meaning of a sentence and the translation of ambiguous metaphor is hard as the translator should either do word for word translation or use the strategy of deleting the metaphor.

Simile is one of the most frequently occurring part of figurative language. No one would argue about the important role of similes especially in literary texts. However, it should also be noted that when translating various types of simile some translation problems can arise.

• "His face was almost completely hidden by a long, shaggy mane of hair and a wild, tangled beard, but you could make out his eyes, glinting like black beetles under all the hair." (39)

«Նրա դեմքը գրեթե ամբողջովին թաքնված էր սև մազերի խառնիխուռն բաշի և գզգզված վայրի մորուքի մեջ, բայց աչքերը շատ լավ էին երևում և մազերի դեզի տակից <u>պսպղում էին սև բզեզների պես»</u>: (33)

One cannot deny that the translation of the simile in this example is literal as in both languages the simile has the same connotation. The translation in the target language is fully retained for the reader as it is the most important thing for the translator.

- "It was chalk white with glaring red eyes and slits for nostrils<u>, like a snake"</u>. (224) «Դեմքը կավիճի պես սպիտակ էր, արյունով լցված, ասես կրակ թափող նեղ աչքերով, և քթի փոխարեն <u>օձի մռութի նման լայն</u> ու շեղ մութ խոռոչներով»: (219)
- "The Dursleys often spoke about Harry like this, as though he wasn't there or rather, as though he was something very nasty that couldn't understand them, <u>like a slug"</u>. (21)

«Դարզլիները հաճախ էին այդպես խոսում Հարրիի մասին, կարծես նա սենյակում չէր կամ էլ այնքան անուղեղի մեկն էր, <u>ինչպես Ֆիկուսի տերևին կպած</u> <u>մի կակղամորթ կենդանի</u>, որ չէր էլ կարող հասկանալ, թե իր մասին են խոսում<u>»</u>: (17) • "Next moment, thirty or forty letters came pelting out of the fireplace <u>like bullets</u>". (35)

«Հաջորդ պահին երեսուն թե քառասուն նամակնե<u>ր գնդացրից բաց թողած գնդակների նման</u>իրար եփևից դուրս թռան բուխարուց և սլացան տարբեր ուղղություններով»: (30)

In these examples we can observe that the translator uses the strategy of retention of the same vehicle plus explication. To illustrate this point, here are some examples, where the translator retains the similes in the Armenian language, but she also adds some explications in order to make the texts comprehensible and perspicuous, make it closer and equivalent to the Armenian perception. She uses the strategy for the translation of similes with the translation technique of addition. In the first example the translator retains the simile in the translation, adds more adjectives and makes the target text figurative for the reader. In the second example she gives some information for the word "slug", «ֆիկուսի սոերևին կպած կենդանի» making it explicit for the reader that slugs are some kind of animals and they like to cling to the leaves of trees, especially the trees called ficus. In the next example the translator adds the phrase «գնդացրից բաց թողնված գնդակներ» in order to make the reader imagine that the bullets pelt out of the fireplace like in the case of the gun.

The translation of similes is also a complex phenomenon, posing various types of problems. To solve them, the translator needs to take into account different factors, such as genre and readership, structure and function of the simile, its relevance to the message, the resources available in the target language.

Pun is a play on words in which a humorous effect is produced by using a word that suggests two or more meanings or by exploiting similar sounding words having different meanings. In translation pun creates linguistic problems of translatability because different languages have different meaning-form distributions. Structural and typological dissimilarity of source and target languages may increase the linguistic untranslatability of puns. Nevertheless, there are certain translation strategies for pun too. Here we will introduce some examples of pun taken from "Harry Potter and the Philosopher's Stone" and the strategies that are used for solving the problems arisen in the process of translation.

- "Sunshine, daisies, butter <u>mellow.</u>
 Turn this stupid, fat rat <u>yellow.</u>" (83)
- «Արև իջնի ջրաղացի քարին, Կարմիր կակաչ բուսնի սարին, Սարի գլխին կանաչ <u>եղևնի</u>, Թող էս հիմար առնետը <u>դեղնի</u>»։ (79)

There are many types and classifications of pun in English and the English authors use many of them in their works in order to make their speech colorful and more aesthetic. In this example Rowling uses paronymy, which are words that have slight differences in both spelling and sound and makes wordplay. In the example these are "magic words" that the heroes use with their wands. Here the translator uses pun to pun strategy in which the source pun is transferred into a target pun with the use the translation technique of addition. The translator creates a new wordplay in the Armenian text and retains the effect of the pun and keeps the rhyme, but it is not the exact translation of the original pun. So the Armenian reader may understand the wordplay and the meaning of "the magic words".

• "You're the only one who knows how to get past <u>Fluffy</u>, aren't you, Hagrid?" said Harry anxiously.... I tell you, that dragon's the most horrible animal I've ever met, but the way Hagrid goes on about it, you'd think it was <u>a fluffy</u> little bunny rabbit. (183)

«Հագրիդ, քեզնից բացի ուրիշ ոչ ոք չգիտի, չէ՞, թե ինչպես կարելի է անվնաս անցնել խավիկի մոտով, — հարցրեց Հարրին մտահոգված։ Կյանքումս ավելի զզվելի, ավելի ահավոր գազան դեռ չեմ տեսել, քան այդ վիշապի ծագը, իսկ Հագրիդը, պատկերացնո՞ւմ եք, ո՜նց է դրա հետ սիսի-փիսի անում...». (178)

In the novel Rowling makes many wordplays with proper names, both names of people and places. In this example the author uses the word "fluffy" both as a proper name and an adjective and makes a pun which is a homonymy, where the sound and the spelling of the words are identical. The translator uses pun to zero strategy in which the source pun is simply ommitted. In the Armenian translation of the proper name "Fluffy", the translator might use the strategy of direct copy and transfer it without translation, but she translates the word as «Իսավիկ» according to one of its connotations «խավուտ», «խավավոր». In the case of the adjective she translates that part of the sentence with completely different meaning and there is loss of meaning of the source text.

We analyze pun as one of the categories of wordplay and from various examples introduce only the most interesting and discussable ones. Considering the above mentioned examples of pun we may conclude that pun is a way of using the characteristics of the language to cause a word, a sentence or a discourse to involve two or more different meanings to create humorous or any other effects. As a result of the different perceptions of the pun there are also various strategies as to how it should be translated. On studying the methods, techniques and problems of pun translation we have arrived at the conclusion that comparing with the translation of metaphor and simile, pun translation is more difficult as the main problem here, is untranslatability.

It is known that figurativeness and aesthetics of the work is achieved by means of different stylistic devices. Stylistic devices can be challenging for the translator because not only their meaning is important but also their stylistic effect. The book is of paramount importance for children's literature and the importance lies in the fact that the target language version should be relevant to their thought, language and emotions.

References

- 1. Rowling J. K., "Harry Potter and the Philosopher's Stone", Bloomsbury, United Kingdom; 1997
 - 2. Gentzler E. and Tymoczko M., "Translation and Power", Amberst and Boston; 2002
 - 3. Jacobson R., "On Linguistic Aspects of Translation", New-York; 1959
 - 4. Newmark P., "Approaches to Translation", Practice Hall International, New-York; 1981
 - 5. Newmark P., "A Textbook of Translation", Prentice Hall Longman ELT, London; 1988
 - 6. Nida E., "Toward a Science of Translating", E. J. Brill, Leiden; 1964
 - 7. Nida E., Taber Ch. "The Theory and Practice of Translation", Boston, Leiden; 2003
- 8. Vinay J. P. And Darbelnet J., "Comparative Stylistics of French and English:A Methodology for Translation", Amsterdam/Philadelphia, Johns Benjamins Publishing Company, 1995
 - 9. Галперин, И. П., "Стилистика Английского Языка", Москва, 1981
 - 10. Знаменская Т. А., "Стилистика Английского Языка", Москва, 2008

ԲԱՌԱՈՃԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀԱՄԵՄԱՏԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆԸ Ջ. Ք. ՌՈՈՒԼԻՆԳԻ «ՀԱՐՐԻ ՓՈԹԵՐԸ ԵՎ ՓԻԼԻՍՈՓԱՅԱԿԱՆ ՔԱՐԸ» ՎԵՊՈՒՄ

ՄԿՐՏՉՅԱՆ ՍԻՐԱՆՈՒՅՇ

ԳՊՀ արտաքին կապերի և լրատվության բաժնի մասնագետ

Հոդվածը նվիրված է Ջ. Ք. Ռոուլինգի «Հարրի Փոթերը և փիլիսոփայական քարը» վեպից վերցված որոշ պատկերավորման բառաոճական հնարների հայերեն թարգմանության առանձնահատկություններին։ Մասնավորապես հոդվածի նպատակն է ուսումենասիրել որոշ բառաոճական հնարներ, որոնք օգտագործվում են ինչպես անգլերեն, այնպես էլ հայերեն տեքստերում, առանձնացնել գրական տեքստերի թարգմանության մարտահրավերները՝ շեշտը դնելով Ռոուլինգի վեպում բառաոճային հնարների օգտագործման և թարգմանության վրա։ Ռոուլինգի «Հարի Փոթեր» շարքից ընտրել ենք «Հարրի Փոթերը և փիլիսոփայության քարը», քանի որ այն «Հարի Փոթեր» շարքի առաջին վեպն է և նպատակահարմար է կիրառել օրինակներ հենց այս գրքից ՝ որպես ուսումնասիրության առարկա։ Ինչպես նաև այս շարքը հայտնի է ամբողջ աշխարհում և ռճական հնարքների մեծ պաշար ունի։

Բանալի բառեր. թարգմանություն, պատկերավորման միջոց, փոխաբերություն, համեմատություն, բառախաղ, իմաստ, թարգմանական ռազմավարություն, վեպ, բնագիր տեքստ, նպատակային լեզու։

СРАВНИТЕЛЬНОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ ЛЕКСИКО-СТИЛИСТИЧЕСКИХ СРЕДСТВ В РОМАНЕ ДЖОАН КЭТЛИН РОУЛИНГА «ГАРРИ ПОТТЕР И ФИЛОСОФСКИЙ КАМЕНЬ»

МКРТЧЯН СИРАНУЙШ

Специалист отдела внешних связей и СМИ ГГУ

Статья посвящена исследованию особенностей перевода на армянский язык некоторых лексико-стилистических средств изображения в романе Д. К. Роулинга «Гарри Поттер и философский камень». Наша цель, в частности, заключалась в изучении тех лексико-стилистических средств, которые используются как в английском, так и в армянском текстах, в выявлении проблемы перевода литературных текстов, акцентируя внимание на использование и перевод лексико-стилистических средств в романе Роулинга.

Из серии романов «Гарри Поттер» Роулинга мы выбрали первый роман - «Гарри Поттер и философский камень», так как считаем, что целесообразно в качестве предмета

изучения использовать примеры именно из этой книги. Также эта серия пользуется популярностью у читателей во всем мире и обладает большим потенциалом в плане стилистических приемов.

Ключевые слова: перевод, средства образности, метафора, сравнение, игра слов, значение, стратегия перевода, роман, оригинальный текст, целевой язык.

<րդվածը ներկայացվել է խմբագրական խորհուրդ 20.02.2020թ.: <րդվածը գրախոսվել է 13.06.2020թ.: